

En effektivare lag om elektronisk kommunikation

Sammanfattning

I betänkandet behandlas regeringens proposition 2006/07:119 En effektivare lag om elektronisk kommunikation och en motion (v) som väckts med anledning av propositionen.

Utskottet delar regeringens bedömning att det är uppenbart att det finns ett behov av att förkorta handläggningstiderna och effektivisera processen hos de allmänna förvaltningsdomstolarna i mål enligt lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation (LEK). Det innebär bl.a. att kammarrätten ska vara sista instans för prövning av mål enligt LEK och att sådana mål ska handläggas skyndsamt.

Utskottet anser att utgångspunkten för det fortsatta beredningsarbetet inom området elektroniska kommunikationer bör vara att skapa goda förutsättningar för att trygga och utveckla väl fungerande, effektiva och framtidsinriktade elektroniska kommunikationer i alla delar av landet där klara och tydliga spelregler skapas för alla aktörer på marknaden.

Enligt utskottets mening vore det till förfång för den fortsatta IT-utvecklingen att, som framhålls i den aktuella följdmotionen, avstå från att nu göra en angelägen effektivisering av domstolsprocessen kring elektroniska kommunikationer i avvaktan på att det pågående reformarbetet slutförs.

Utskottet föreslår mot den bakgrunden att riksdagen bifaller propositionens lagförslag om ändringar i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation och lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar och avslår motion 2006/07:16 (v). Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2008.

En reservation (v, mp) om avslag på propositionen och ett särskilt yttrande (s) har fogats till betänkandet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden	5
Bakgrund	5
Propositionen	7
Motionen	10
Utskottets ställningstagande	10
Reservation	13
Lagförslagen (v, mp)	13
Särskilt yttrande	14
Lagförslagen (s)	14
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	15
Propositionen	15
Följdmotion	15
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	16

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Lagförslagen

Riksdagen antar regeringens förslag till

- a) lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation,
 - b) lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar.
- Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:119 och avslår motion 2006/07:T16 av Kent Persson m.fl. (v).

Reservation (v, mp)

Stockholm den 18 oktober 2007

På trafikutskottets vägnar

Christina Axelsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Christina Axelsson (s), Jan-Evert Rådström (m), Margareta Cederfelt (m), Sten Nordin (m), Marie Nordén (s), Annelie Enochson (kd), Lisbeth Grönfeldt Bergman (m), Peter Pedersen (v), Pia Nilsson (s), Ingemar Vänerlöv (kd), Karin Svensson Smith (mp), Eliza Roszkowska Öberg (m), Lars Mejern Larsson (s), Désirée Liljevall (s), Per Lodenius (c), Christer Winbäck (fp) och Katarina Köhler (s).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlas regeringens proposition 2006/07:119 En effektivare lag om elektronisk kommunikation och en motion som väckts med anledning av propositionen. Regeringens förslag bygger på ett slutbetänkande av Utredningen om översyn av lagen om elektronisk kommunikation. Betänkandet Effektivare LEK (SOU 2006:88) överlämnades till regeringen i oktober 2006 och har remissbehandlats.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1 och regeringens lagförslag i bilaga 2. Lagförslagen har behandlats av Lagrådet.

Utskottet behandlar ärendet i enlighet med den struktur som redovisas i propositionen. I behandlingen av de olika avsnitten refereras regeringens förslag och bedömningar i korta sammandrag.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen lämnas förslag till åtgärder för att förkorta handläggningstiden och effektivisera processen hos de allmänna förvaltningsdomstolarna i mål enligt lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation (LEK).

Kammarrätten ska vara sista instans för prövning av mål enligt LEK. I syfte att stärka kompetensen hos de allmänna förvaltningsdomstolarna ska särskilda ledamöter i form av ekonomiska experter delta när länsrätten och kammarrätten avgör mål enligt LEK som avser konkurrensfrämjande åtgärder enligt lagen. Sådana mål ska handläggas skyndsamt. För att möjliggöra en skyndsamt handläggning och för att skapa ordning i processen begränsas möjligheterna att efter viss tid återropa nya omständigheter och bevis i länsrätten. I kammarrätten ska nya omständigheter eller bevis endast få återropas om det finns synnerliga skäl. Vidare införs det en bestämmelse om att förvaltningsdomstolarna vid prövningen av inhibitionsfrågor när det gäller beslut enligt LEK särskilt ska beakta syftet med lagen.

Vidare föreslås en skadeståndsskyldighet för operatörer med betydande inflytande på en marknad som inte följer skyldighetsbeslut enligt LEK.

Tillsynsmyndigheten ska slutligen få rätt att förelägga en part att tillhandahålla de uppgifter och handlingar som behövs för att kunna pröva en tvist enligt 7 kap. 10 § LEK.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2008.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag om ändringar i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation och lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar och avslår motionen. Utskottet framhåller att det är uppenbart att det finns ett behov av att förkorta och effektivisera domstolsprocessen och att det bör vidtas åtgärder för att åstadkomma detta snarast.

Jämför reservation (v, mp) och särskilt yttrande (s).

Bakgrund

EG:s regelverk för elektroniska kommunikationer

Under åren 2001 och 2002 beslutade Europaparlamentet och rådet om ett nytt regelverk för elektroniska kommunikationer. I Sverige är regelverket genomfört huvudsakligen genom lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation (LEK), men det har även givit upphov till ändringar i rättegångsbalken, sekretesslagen (1980:100), lagen (1998:31) om standarder för sändning av TV-signaler, radio- och TV-lagen (1996:844) och lagen (2000:121) om radio- och teleterminalutrustning.

Kommissionen har våren 2007 presenterat en rapport om elektroniska kommunikationer, KOM(2007)155, där man bl.a. granskat marknad och regleringsstruktur inom området. Som slutsats anger kommissionen att även om det gällande regelverket verkar för att skapa konkurrens och därmed åtföljande fördelar för konsumenterna finns områden där en gemensam marknad för e-kommunikationer inte uppnås inom ramen för nuvarande regelverk. I rapporten aviseras att kommissionen avser att återkomma med förslag i ärendet senare under år 2007.

Lagen om elektroniska kommunikationer

Lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation (LEK) syftar till att enskilda och myndigheter ska få tillgång till säkra och effektiva elektroniska kommunikationer och största möjliga utbyte vad gäller urvalet av elektroniska kommunikationstjänster samt deras pris och kvalitet. Syftet ska uppnås främst genom att konkurrensen och den internationella harmoniseringen på området främjas. Samhällsomfattande tjänster ska dock alltid finnas tillgängliga på för alla likvärdiga villkor i hela landet till överkomliga priser. Vid lagens tillämpning ska särskilt beaktas elektroniska kommunikationers betydelse för yttrande- och informationsfrihet.

Genom LEK har i huvudsak det EG-rättsliga regelverket för elektronisk kommunikation genomförts. Lagen omfattar den tekniska infrastrukturen, men inte själva innehållet i tjänsterna.

Grundtanken i LEK är att ha en flexibel reglering. Lagen innehåller färre generella skyldigheter för operatörer än den tidigare lagstiftningen. I stället innehåller lagen verktyg som ska användas om konsumenternas behov inte tillgodoses av marknaden eller om inte konkurrensen fungerar. Lagstiftningen är uppbyggd så att Post- och telestyrelsen (PTS) anger skyldigheter i beslut om det behövs. Det innebär att det krävs att PTS fattar beslut i ett enskilt fall, för att en sådan skyldighet ska gälla.

Skyldighet för operatörer

Post- och telestyrelsen (PTS) ska fortlöpande fastställa vilka produkt- och tjänstemarknader som har sådana särdrag att det kan vara motiverat att införa skyldigheter för operatörer. Vid fastställandet ska Europeiska kommissionens rekommendation om relevanta produkt- och tjänstemarknader samt riktlinjer för marknadsanalys och bedömning av ett företags betydande inflytande på marknaden beaktas. PTS ska fortlöpande analysera de relevanta marknader som har fastställts. För varje marknad ska det fastställas om det råder effektiv konkurrens.

Om det konstateras att det inte råder effektiv konkurrens på en fastställd marknad, ska företag med betydande inflytande på den marknaden identifieras och beslut meddelas om skyldigheter. Ett sådant skyldighetsbeslut ska syfta till att skapa effektiv konkurrens. Om det konstateras att det råder effektiv konkurrens på en fastställd marknad, ska skyldigheter som har beslutats upphävas.

Den som kontrollerar tillträde till slutanvändare får förpliktas att mot marknadsmässig ersättning bedriva samtrafik eller vidta annan åtgärd som krävs för att säkerställa att slutanvändare kan nå varandra.

Tillsyn och tvistlösning

Post- och telestyrelsen (PTS) har tillsyn över efterlevnaden av lagen och de beslut om skyldigheter eller villkor samt de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

PTS får förelägga den som bedriver verksamhet som omfattas av lagen att tillhandahålla myndigheten upplysningar och handlingar som behövs för att kunna utöva tillsyn enligt lagen bl.a. avseende efterlevnaden av de skyldigheter som ålagts en operatör. Sådana förelägganden får förenas med vite.

Överklagande

Beslut enligt lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation (LEK) eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av LEK får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Därvid gäller bestämmelserna i förvaltningsprocesslagen (1971:291) och lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Av forumbestämmelserna i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar följer att PTS beslut överprövas av Länsrätten i Stockholms län. Länsrättens avgöranden kan överklagas till Kammarrätten i Stockholm, vars avgöranden i sin tur kan överklagas till Regeringsrätten.

Myndighetsorganisation

Post- och telestyrelsen (PTS) är enligt förordningen (1997:401) med instruktion för Post- och telestyrelsen central förvaltningsmyndighet med ett samlat sektorsansvar inom området för elektronisk kommunikation.

Förutom PTS finns det andra myndigheter med ansvarsområden som även omfattar området för elektronisk kommunikation. Sådana myndigheter är främst Datainspektionen, Konkurrensverket, Konsumentverket och Radio- och TV-verket, vars verksamheter grundas på annan lagstiftning, såsom personuppgiftslagen (1998:204), konkurrenslagen (1993:20) eller marknadsföringslagen (1995:450).

Propositionen

En effektivare domstolsprocess för mål enligt lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation

Behovet av reformer

Regeringen *bedömer* att beslut enligt lagen om elektronisk kommunikation även fortsättningsvis bör överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Åtgärder bör vidtas inom ramen för förvaltningsprocessen för att förkorta handläggningstiden och effektivisera processen hos förvaltningsdomstolarna.

Särskilda ledamöter i förvaltningsdomstolarna

Regeringen *föreslår* att särskilda ledamöter ska delta när länsrätten och kammarrätten avgör mål om identifiering av företag med betydande inflytande på en fastställd marknad, mål om fastställande av särskilda skyldigheter för dessa företag samt tillsyns- och tvistlösningsmål som grundar sig på sådana särskilda skyldigheter. De särskilda ledamöterna ska vara ekonomiska experter. De ska vara svenska medborgare och får inte vara underåriga eller i konkurstillstånd eller ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken.

Länsrätten ska avgöra sådana mål med två lagfarna ledamöter och två ekonomiska experter. Länsrätten ska dock vara domför med en lagfaren ledamot ensam vid avgörandet av mål av enkel beskaffenhet samt vid beredningsbeslut och beslut som inte innefattar slutligt avgörande av mål.

Kammarrätten ska vid avgörandet av dessa mål bestå av tre lagfarna ledamöter och två ekonomiska experter. Vid avgörande av frågor om prövningstillstånd, och frågor som behandlas i samband därmed, ska dock kammarrätten vara domför med två lagfarna ledamöter och en ekonomisk expert. Kammarrätten ska vara domför utan ekonomiska experter vid prövning som inte innebär att målet slutligt avgörs, vid beslut under beredningen av mål samt vid beslut som innebär att domstolen skiljer sig från målet utan att detta prövas i sak. Slutligen ska kammarrätten vara domför med en lagfaren ledamot vid beslut om avskrivning av mål efter återkallelse och med två lagfarna ledamöter, om de är ense om slutet, vid avvisning av för sent inkomna överklaganden.

Om förordnandet för en ekonomisk expert löper ut under pågående handläggning av ett mål, ska förordnandet ändå gälla med avseende på målet.

Prövningen av inhibitionsfrågor

Regeringen *föreslår* att en bestämmelse införs som lyfter fram betydelsen av att en domstol som prövar en begäran om inhibition av ett beslut som fattats enligt lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation särskilt ska beakta syftet med lagen, såsom det framgår av lagens inledande bestämmelse.

Skyndsam handläggning av mål

Regeringen *föreslår* att mål i länsrätten och kammarrätten om identifiering av företag med betydande inflytande på en fastställd marknad, mål om fastställande av särskilda skyldigheter för dessa företag samt tillsyns- och tvistlösningsmål som grundar sig på sådana särskilda skyldigheter ska handläggas skyndsamt.

Färre domstolsinstanser

Regeringen *föreslår* att kammarrätten ska utgöra sista instans för prövning av mål enligt lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation.

Preklusionsregler

Regeringen *föreslår* att särskilda preklusionsregler ska gälla i mål om identifiering av företag med betydande inflytande på en fastställd marknad, mål om fastställande av särskilda skyldigheter för dessa företag samt tillsyns- och tvistlösningsmål som grundar sig på sådana särskilda skyldigheter. I länsrätten ska nya omständigheter eller ny bevisning få åberopas när fyra månader gått endast om parten gör sannolikt att parten har haft en

giltig ursäkt att inte åberopa omständigheten eller beviset tidigare. I kammarrätten får nya omständigheter eller nya bevis endast åberopas om det finns synnerliga skäl.

Rätt att förelägga part att tillhandahålla uppgifter

Regeringen *föreslår* att tillsynsmyndigheten får förelägga en part att tillhandahålla myndigheten de uppgifter och handlingar som behövs för att pröva ett ärende om tvistlösning och som avser allmänna skyldigheter som gäller enligt lagen om elektronisk kommunikation, villkor som meddelats med stöd av lagen eller särskilda skyldigheter som ålagts enligt lagen. Föreläggandet får förenas med vite.

Föreläggandet ska inte få överklagas. Vid prövning av en ansökan om utdömmande av vite får även vitets lämplighet bedömas.

Skyldighet för företag med betydande inflytande på en marknad att ersätta skada

Regeringen *föreslår* att om ett företag som har betydande inflytande på en marknad uppsåtligen eller av oaktsamhet vidtar en åtgärd som strider mot, eller underlåter att vidta en åtgärd som är nödvändig för att efterkomma, en skyldighet som beslutats med stöd av 4 kap. 4 § eller 5 kap. 13 eller 14 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation eller som följer av 5 kap. 12 § samma lag, ska företaget ersätta den skada som därigenom uppkommer. Rätten till sådan ersättning faller bort om talan inte väcks inom tio år från det att skadan uppkommit.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringen *föreslår* att ändringarna i lagarna ska träda i kraft den 1 januari 2008.

Bestämmelsen om att kammarrättens beslut inte får överklagas ska inte tillämpas på beslut som kammarrätten fattat före ikraftträdandet.

De nya bestämmelserna om skyndsam handläggning av mål i förvaltningsdomstolarna, liksom om begränsning av möjligheterna att där åberopa nya omständigheter och bevis, ska endast tillämpas om det överklagade beslutet har fattats efter ikraftträdandet.

Omprövning av beslut

Regeringen *bedömer* att det inte behövs någon bestämmelse om att 27 och 28 §§ förvaltningslagen (1986:223) om omprövning av beslut inte ska tillämpas vid tvistlösningsförfarandet.

Konsekvenser

Genomförandet av regeringens förslag leder – enligt propositionen – sammantaget till att konkurrensen på marknaden kommer att fungera bättre och till att företagens drivkrafter att göra långsiktiga investeringar kommer att öka. Förslagen bidrar till att förbättra konsumenternas tillgång till elektronisk kommunikation och deras utbyte av de tjänster som erbjuds. Sammantaget bedömer regeringen att de samhällsekonomiska effekterna av förslagen blir såväl positiva som betydande.

Motionen

I *motion 2006/07:T16 av Kent Persson m.fl. (v)* anføres bl.a. att regeringen i budgetpropositionen för år 2007 angav som mål att sälja ut statliga företag, bl.a. Telia Sonera som äger ett naturligt monopol genom kopparnätet/accessnätet. Vänsterpartiet anser att privata monopol hindrar en effektiv marknadskonkurrens och resursanvändning samt bidrar till att företagen kan upprätthålla oskäligen priser. Framför allt gäller detta om naturliga monopol, som exempelvis kopparnätet/accessnätet, järnvägs-, el-, fjärrvärme-, vatten- och avloppsnät, kommer i privat ägo. Vänsterpartiet anser att denna typ av naturliga monopol, ofta en strategisk del i vår infrastruktur, ska vara i offentlig ägo och kontroll. Endast härigenom kan konsumenterna garanteras skäliga priser på tillhandahållna tjänster och en rättvis och kostnadseffektiv uppbyggnad av infrastruktur.

Mot denna bakgrund anser motionärerna att regeringen före utförsäljningen av Telia Sonera bör etablera ett nytt offentligt bolag med uppgiften att tillhandahålla elektronisk överföring, ett bolag som åtminstone äger kopparnätet, kopplingskåp och därtill hörande fibrer, inklusive bitströms. Det kan vara lämpligt att även föra över andra offentligt ägda bredbandsnät till bolaget.

Med hänsyn till den pågående processen om kopparnätets framtid anser motionärerna att det i nuläget inte finns behov av att effektivisera lagen om elektronisk kommunikation.

Utskottets ställningstagande

Regeringens förslag i propositionen om att förkorta handläggningstiderna och effektivisera processen hos de allmänna förvaltningsdomstolarna i mål enligt lagen om elektronisk kommunikation är, som utskottet ser det, en viktig åtgärd och av avgörande betydelse i syfte att få en bättre fungerande marknad. Det har, vilket framgår av propositionen, visat sig att beslut enligt lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation (LEK) överklagas i ovanligt hög grad. Detta tycks bero på att möjligheterna att komma in med kompletterande uppgifter under handläggningen är stora och att detta kan användas för att fördröja avgörandet av LEK-målen.

En effekt av denna fördröjning är bl.a. att nya aktörer kan välja att avstå från att göra investeringar för att ta sig in på marknaden. Den långa tidsåtgången och den osäkerhet som därigenom skapas på marknaden kan missgynna nya aktörer som riskerar att slås ut från marknaden redan i ett inledningsskede. Därigenom skapas nya inträdesbarriärer, trots att regelverket syftar till att eliminera sådana.

Mot denna bakgrund är det – enligt utskottets mening – viktigt att handläggningen hos Post- och telestyrelsen (PTS) och förvaltningsdomstolarna inte drar ut på tiden. Detta är också särskilt viktigt på en marknad där utvecklingen går snabbt och förutsättningarna kan ändras på kort tid. Aktörerna på marknaden måste få besked skyndsamt som de kan inrätta sig efter. Utskottet delar därför regeringens bedömning att det är uppenbart att det finns ett behov av att förkorta och effektivisera överklagandeprocessen och att det bör vidtas åtgärder för att åstadkomma detta snarast.

En motion – 2006/07:T16 (v) – har väckts med anledning av regeringens proposition. I motionen framhålls, med hänsyn till den pågående processen om kopparnätets framtid, att det nu inte finns behov av att effektivisera lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation (LEK).

Utskottet anser att den i motionen åsyftade processen om kopparnätets framtid är en viktig fråga i arbetet med att effektivisera marknaden för elektroniska kommunikationer. Utskottet vill i sammanhanget framhålla betydelsen av att det skapas klara och tydliga spelregler för alla aktörer på marknaden.

Utskottet kan konstatera att regeringen delar denna uppfattning. Regeringen har sålunda mot denna bakgrund i april 2007 gett Post- och telestyrelsen (PTS) i uppdrag att bl.a. utreda förutsättningarna för en vertikal separation av teleoperatörer med betydande marknadsinflytande på accessnätområdet. PTS lämnade över sitt svar på uppdraget till regeringen i rapporten Bättre bredbandskonkurrens genom funktionell separation i juni 2007. Rapporten, som remissbehandlats, bereds nu inom Regeringskansliet och regeringen avser att återkomma till riksdagen under första kvartalet 2008. Av budgetpropositionen för år 2008 framgår att det fortsatta beredningsarbetet syftar till att skapa organisatorisk åtskillnad och oberoende beslutsfattande inom en vertikalt integrerad operatör.

Utskottet vill i sammanhanget även peka på att Telia Sonera i ett pressmeddelande den 24 september 2007 låtit meddela att man beslutat bilda ett nytt helägt dotterbolag för infrastruktur i Sverige. Bolaget kommer bl.a. att omfatta koppar- och fibernäten. Enligt pressmeddelandet kommer bolaget, som beräknas starta sin verksamhet under fjärde kvartalet 2007, att sälja sina produkter på lika villkor till Telia Soneras grossistkunder och till Telia Soneras egna verksamheter.

Utskottet konstaterar därmed att i den pågående processen inom området elektronisk kommunikation beaktas väl vad utskottet tidigare uttalat i samband med riksdagsbehandlingen av regeringens proposition (2006/07:57) Försäljning av statliga företag. Utskottet förutsatte därvid att det inom

ramen för det fortsatta beredningsarbetet ges rådruim och förutsättningar att beakta pågående reform- och utredningsarbete inom området elektronisk kommunikation (ytr. 2006/07:TU2y). Utskottet anser att utgångspunkten bör vara att skapa goda förutsättningar för att trygga och utveckla väl fungerande, effektiva och framtidsinriktade elektroniska kommunikationer i alla delar av landet. Enligt utskottets mening vore det till förfång för den fortsatta IT-utvecklingen att avstå från att nu göra en angelägen effektivisering av domstolsprocessen kring elektroniska kommunikationer i avvaktan på att det pågående reformarbetet slutförs.

Utskottet föreslår mot den bakgrunden att riksdagen bifaller propositionens lagförslag om ändringar i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation och lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar och avslår motion 2006/07:T16 (v).

Reservation

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservation. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

Lagförslagen (v, mp)

av Peter Pedersen (v) och Karin Svensson Smith (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag till

- a) lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation,
- b) lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar och tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om lagförslagen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:T16 av Kent Persson m.fl. (v) och avslår proposition 2006/07:119.

Ställningstagande

Vi anser att privata monopol hindrar en effektiv marknadskonkurrens och resursanvändning samt bidrar till att företagen kan upprätthålla oskäligen priser. Framför allt gäller detta om naturliga monopol, som exempelvis koptarnätet/accessnätet, kommer i privat ägo. Vi anser att denna typ av naturliga monopol, ofta en strategisk del i vår infrastruktur, ska vara i offentlig ägo och kontroll. Endast härigenom kan konsumenterna garanteras skäliga priser på tillhandahållna tjänster och en rättvis och kostnadseffektiv uppbyggnad av infrastruktur.

Därför anser vi att regeringen före utförsäljningen av Telia Sonera bör etablera ett nytt offentligt bolag med uppgiften att tillhandahålla elektronisk överföring, ett bolag som åtminstone äger koptarnätet/accessnätet, kopplingsskåp och därtill hörande fibrer, inklusive bitströms. Det kan vara lämpligt att även föra över andra offentligt ägda bredbandsnät till bolaget.

Med hänsyn till den pågående processen om koptarnätets/accessnätets framtid anser vi att det i nuläget inte finns behov av att effektivisera lagen om elektronisk kommunikation.

Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Särskilt yttrande

Utskottets beredning av ärendet har föranlett följande särskilda yttrande. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

Lagförslagen (s)

Christina Axelsson (s), Marie Nordén (s), Pia Nilsson (s), Lars Mejern Larsson (s), Désirée Liljevall (s) och Katarina Köhler (s) anför:

Regeringen har drivit igenom och tagit första steget i en omfattande utförsäljning av Telia Sonera, utan att göra en grundläggande analys och utan att inhämta nödvändig kunskap från bland annat expertmyndigheter.

Vi anser att kopparnätet, som förvaltas av Telia Sonera, har en så väsentlig betydelse för såväl enskilda hushåll och företag, som för Sveriges nationella säkerhet, att det bör skiljas av i ett nytt bolag. Det ska även i fortsättningen ha huvudsakligt statligt ägande. En strukturell separation är att föredra eftersom det ger förutsättningar för staten att behålla huvudansvaret för kopparnätet med tillhörande infrastruktur även om Telia Sonera säljs.

Vi vill dock inte nu motsätta oss en effektivisering av lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2006/07:119 En effektivare lag om elektronisk kommunikation:

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation,
2. lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar.

Följdmotion

2006/07:T16 av Kent Persson m.fl. (v):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en effektivare lag om elektronisk kommunikation.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation

dels att nuvarande 7 kap. 10 a § skall betecknas 10 b §,

dels att 8 kap. 19 och 21 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas åtta nya paragrafer, 7 kap. 10 a och 13 a §§ och 8 kap. 23–28 §§, samt närmast före 7 kap. 13 a § och 8 kap. 23, 25 och 28 §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

10 a §

Tillsynsmyndigheten får förelägga en part att tillhandahålla myndigheten de uppgifter och handlingar som behövs för att pröva en tvist enligt 10 § och som avser

1. allmänna skyldigheter som gäller enligt denna lag,

2. villkor som meddelats med stöd av lagen, eller

3. särskilda skyldigheter som beslutats med stöd av 4 kap. 4 § eller 5 kap. 13 eller 14 §.

Föreläggandet får förenas med vite. Vid prövning av en ansökan om utdömande av vite får även vitets lämplighet bedömas.

Skadestånd

13 a §

Om ett företag som enligt 8 kap. 7 § skall anses ha ett betydande inflytande på en viss marknad uppsåtligen eller av oaktsamhet vidtar en åtgärd som strider mot en skyldighet som beslutats med stöd av 4 kap. 4 § eller 5 kap. 13 eller 14 § eller som följer av 5 kap. 12 §, skall företaget ersätta den skada som därigenom uppkommer. Detsamma gäller den som uppsåtligen eller av oaktsam-

het underlåter att vidta en åtgärd som är nödvändig för att efterkomma en sådan skyldighet.

Rätten till sådan ersättning faller bort, om talan inte väcks inom tio år från det att skadan uppkom.

8 kap.

19 §

En myndighets beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Kammarrättens avgörande i ett mål enligt denna lag får inte överklagas.

21 §¹

Ett beslut om underrättelse enligt 7 kap. 4 § och ett beslut om att inte ta upp en tvist för avgörande enligt 7 kap. 10 a § första stycket får inte överklagas.

Ett beslut om underrättelse enligt 7 kap. 4 §, *ett beslut om föreläggande enligt 7 kap. 10 a §* och ett beslut om att inte ta upp en tvist för avgörande enligt 7 kap. 10 b § första stycket får inte överklagas.

Handläggning i domstol

23 §

Mål i länsrätt och kammarrätt som avser överprövning av följande beslut skall handläggas skyndsamt:

1. beslut om särskilda skyldigheter med stöd av 4 kap. 4 § eller 5 kap. 13 eller 14 §,

2. beslut i ett tillsynsärende enligt 7 kap. 5 §, om tillsynen avsett efterlevnaden av ett beslut som anges i 1,

3. beslut vid prövning av en tvist enligt 7 kap. 10 §, om tvisten grundar sig på ett beslut som avses i 1, och

4. beslut om identifiering av företag med betydande inflytande på en marknad enligt 6 §.

¹ Senaste lydelse 2006:26.

24 §

I mål som avses i 23 § får en part i länsrätten åberopa en ny omständighet eller ett nytt bevis efter det att fyra månader gått från det att tiden för överklagande gått ut, endast om parten gör sannolikt att parten inte kunnat åberopa omständigheten eller beviset tidigare eller annars haft giltig ursäkt att inte göra det.

I mål som avses i 23 § får en ny omständighet eller ett nytt bevis åberopas först i kammarrätten endast om det finns synnerliga skäl.

Domstolarnas sammansättning

25 §

Vid prövningen av mål som avses i 23 § skall länsrätten bestå av två lagfarna ledamöter och två ekonomiska experter. Om en av de ekonomiska experterna får förhinder sedan handläggningen har påbörjats, är rätten ändå domför.

Första stycket första meningen gäller inte om något annat följer av 18 § lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar.

26 §

När kammarrätten prövar mål som avses i 23 § skall kammarrätten bestå av tre lagfarna ledamöter och två ekonomiska experter. Om en av de ekonomiska experterna får förhinder sedan handläggningen har påbörjats, är rätten ändå domför.

Kammarrätten är domför utan ekonomiska experter i sådana fall som anges i 12 § andra stycket 1–3 lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar samt vid prövning av mål som är av enkel beskaffenhet.

I övrigt gäller, även i mål som avses i första stycket, 12 § femte–sjunde styckena lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomsto-

lar i fråga om kammarrättens sammansättning. Vid behandlingen av frågor om prövningstillstånd och frågor som behandlas samtidigt därmed skall dock även en ekonomisk expert ingå i rätten, om inte målet är av enkel beskaffenhet.

27 §

Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, förordnar för viss tid dem som skall tjänstgöra som ekonomiska experter enligt 25 och 26 §§. Inträffar medan en ekonomisk expert deltar i behandlingen av ett mål en omständighet som medför att förordnandet skall upphöra att gälla, skall förordnandet ändå anses fortsätta att gälla i det pågående målet.

Den som skall tjänstgöra som ekonomisk expert skall vara svensk medborgare och får inte vara underårig eller i konkurstillstånd eller ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken.

Inhibition

28 §

När en domstol enligt 28 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) tar ställning till om ett beslut som fattats med stöd av denna lag tills vidare inte skall gälla skall domstolen särskilt beakta det som i 1 kap. 1 § anges om lagens syfte.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.
 2. För skada som orsakats före ikraftträdandet gäller inte de nya bestämmelserna i 7 kap. 13 a §.
 3. För avgöranden som kammarrätten träffat före ikraftträdandet gäller 8 kap. 19 § i sin äldre lydelse.
 4. För överklagade avgöranden som träffats före ikraftträdandet gäller inte de nya bestämmelserna i 8 kap. 23 och 24 §§.

2 Lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar

Härigenom föreskrivs att 11, 12 och 17 §§ lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 §²

En kammarrätt får vara indelad i avdelningar. Regeringen får bestämma att en avdelning skall vara förlagd till någon annan ort än den där domstolen har sitt säte. Chef för en avdelning är presidenten eller en lagman.

Om särskild sammansättning av kammarrätt vid behandling av vissa mål finns bestämmelser i fastighetstaxeringslagen (1979:1152) och lagen (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram. Bestämmelser om särskild sammansättning vid behandling av mål enligt 10 kap. kommunallagen (1991:900) och 22 kap. kyrkolagen (1992:300) finns i 13 a §.

Om särskild sammansättning av kammarrätt vid behandling av vissa mål finns bestämmelser i fastighetstaxeringslagen (1979:1152), lagen (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram och lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation. Bestämmelser om särskild sammansättning vid behandling av mål enligt 10 kap. kommunallagen (1991:900) och 22 kap. kyrkolagen (1992:300) finns i 13 a §.

12 §³

Kammarrätt är domför med tre lagfarna ledamöter. Fler än fyra lagfarna ledamöter får ej sitta i rätten.

När det är särskilt föreskrivet att nämndemän skall ingå i rätten, är kammarrätt domför med tre lagfarna ledamöter och två nämndemän. Fler än fyra lagfarna ledamöter och tre nämndemän får i sådant fall ej sitta i rätten. Kammarrätt är dock domför utan nämndemän

1. vid prövning av överklagande av beslut som ej innebär att målet avgöres,

2. vid förordnande rörande saken i avvaktan på målets avgörande samt vid annan åtgärd som avser endast måls beredande,

3. vid beslut varigenom domstolen skiljer sig från målet utan att detta prövats i sak.

Handlägges mål som avses i andra stycket gemensamt med annat mål, får nämndemän deltaga vid handläggningen även av det senare målet.

Om domförhet vid behandling av vissa mål finns bestämmelser i fastighetstaxeringslagen (1979:1152) och lagen (1990:886) om granskning och kontroll av

Om domförhet vid behandling av vissa mål finns bestämmelser i fastighetstaxeringslagen (1979:1152), lagen (1990:886) om granskning och kontroll av filmer

¹ Lagen omtryckt 1981:1323.

² Senaste lydelse 1998:1801.

³ Senaste lydelse 1998:373.

filmer och videogram. Bestämmelser om domförhet vid behandling av kommunalbesvärsmål finns i 13 a §.

och videogram och lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation. Bestämmelser om domförhet vid behandling av kommunalbesvärsmål finns i 13 a §.

Vid behandling av frågor om prövningstillstånd är kammarrätten domför med två ledamöter, om de är ense om slutet. Detsamma gäller vid behandling av andra frågor i mål där prövningstillstånd krävs för prövning av överklagande, om frågorna behandlas före eller i samband med frågan om prövningstillstånd. Vid behandling av en fråga om avvisning av ett överklagande på grund av att det har kommit in för sent är kammarrätten domför med två ledamöter, om de är ense om slutet.

Vid beslut om avskrivning av mål efter återkallelse är kammarrätten domför med en lagfaren domare.

Åtgärder som avser endast beredandet av ett mål får utföras av en lagfaren ledamot i kammarrätten eller, om de inte är av sådant slag att de bör förbehållas lagfarna ledamöter, av en annan tjänsteman i kammarrätten som har tillräcklig kunskap och erfarenhet. Närmare bestämmelser om detta meddelas av regeringen.

17 §²

Länsrätt är domför med en lagfaren domare och tre nämndemän, om inte annat följer av 17 a eller 18 §. Om en av nämndemännen får förhinder sedan handläggningen har påbörjats, är rätten domför med en lagfaren domare och två nämndemän.

Om det finns särskilda skäl med hänsyn till målets omfattning eller svårighetsgrad, får antalet lagfarna domare utökas med en utöver vad som följer av första stycket. Detsamma gäller i fråga om antalet nämndemän. Om någon eller några av ledamöterna får förhinder sedan handläggningen har påbörjats gäller första stycket andra meningen i fråga om domförhet.

Om domförhet vid behandling av mål om fastighetstaxering finns, förutom i 18 §, bestämmelser i fastighetstaxeringslagen (1979:1152).

Om domförhet vid behandling av mål om fastighetstaxering och av vissa mål om elektronisk kommunikation finns, förutom i 18 §, bestämmelser i fastighetstaxeringslagen (1979:1152) respektive lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall fastställa hur många nämndemän som skall finnas i varje län för tjänstgöring i länsrätten. Länsrätten fördelar tjänstgöringen mellan nämndemännen efter samråd med dem.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

² Senaste lydelse 1997:392.